

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اداره نظام‌های پرداخت

دستورالعمل ضوابط فعالیت بانک‌های عامل و
راهبران کیف الکترونیکی پول در نظام پرداخت کشور

ویرایش چهارم

بهار 1399

فصل اول : کلیات (اهداف، دامنه و موضوع فعالیت)

نظر به توسعه فضای کسب و کار و شناسایی نیازهای جدید در حوزه پرداخت، نهادهای جدید که در دستورالعمل ضوابط فعالیت بانکهای عامل و راهبران کیف الکترونیکی پول در نظام پرداخت کشور، راهبران کیف الکترونیکی پول نامیده می‌شوند، به منظور تسهیل پرداخت‌های بسیار خرد (پرداخت ریز)^۱ و برون‌خط^۲ ظهور کرده‌اند. بر این اساس بانکها می‌توانند کیف الکترونیکی پول مبتنی بر حساب را صادر نموده و برخی از خدمات پرداخت را از طریق انعقاد قرارداد با راهبران کیف الکترونیکی پول و انجام تراکنش‌های برون‌خط در شبکه پرداخت کشور، میسر سازند. به استناد بند الف ماده یک تصویب نامه شماره 107837/ت 54251 مورخ 1397/8/15 هیات وزیران و به منظور توسعه شبکه پرداخت و ساماندهی و پشتیبانی از خریدهای با مبالغ بسیار خرد (پرداخت ریز)، خدمات مربوط به کیف پول با تعاریف و شرایط مندرج در دستورالعمل حاضر به رسمیت شناخته شده و صلاحیت متقاضی راهبری کیف الکترونیکی پول بر مبنای آن مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت. بانکها ملزم به ارزیابی صلاحیت راهبران براساس مفاد مندرج در این دستورالعمل خواهند بود.

اهداف

هدف این دستورالعمل تبیین ضوابط و الزامات مربوط به فرآیند صدور و راهبری کیف الکترونیکی پول در حوزه پولی و بانکی کشور است.

دامنه

دامنه کاربرد این دستورالعمل، ارکانی را شامل می‌شود که از طریق کیف‌های الکترونیک پول فراگیر برخط تراکنش‌های درون و برون شبکه را مطابق با تعاریف مندرج در آن، پذیرش و پردازش می‌نمایند. کیف الکترونیکی پول مبتنی بر حلقه بسته، در دامنه این دستورالعمل قرار ندارند.

موضوع فعالیت راهبر کیف الکترونیکی پول

موضوع فعالیت راهبر کیف الکترونیکی پول صرفا ارایه خدمات حوزه پرداخت و سایر موارد مرتبط با آن است.

¹ Micro payments

² Offline

فصل دوم: تعاریف و اصطلاحات

ماده 1: معنی واژه‌ها و عبارات به کار رفته در این دستورالعمل، اختصاراً به شرح زیر است:

- 1-1- دستورالعمل: دستورالعمل ضوابط فعالیت بانک‌های عامل و راهبران کیف الکترونیکی پول در نظام پرداخت کشور.
- 2-1- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- 3-1- اداره نظام‌های پرداخت: اداره نظام‌های پرداخت «بانک مرکزی».
- 4-1- موسسه اعتباری: بانک یا موسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا مجوز «بانک مرکزی» تاسیس شده و تحت نظارت آن قرار دارد.
- 5-1- بانک: موسسه اعتباری است که به موجب قانون و یا مجوز «بانک مرکزی» در عنوان خود از نام بانک استفاده می‌نماید.
- 6-1- سامانه‌های ملی پرداخت: مجموعه سامانه‌های پرداخت شامل شتاب، ساتنا، پایا و ... که تحت نظارت و راهبری «بانک مرکزی» قرار دارند.
- 7-1- شبکه الکترونیکی پرداخت کشور: مجموعه استانداردها، مقررات، رویه‌ها، نرم‌افزارها و سخت‌افزارها که بسترهای لازم را به منظور تبادل اطلاعات، تهاتر و تسویه تراکنش‌های مالی را فراهم می‌سازد.
- 8-1- راهبر کیف الکترونیکی پول: شخص حقوقی است که در این «دستورالعمل» و براساس قرارداد منعقد شده با «بانک» و موافقت «بانک مرکزی» در حوزه ارائه خدمات مبتنی بر «کیف الکترونیک پول» که در بند (1-11) تعریف شده است، فعالیت می‌نماید. «بانک» می‌تواند به عنوان «راهبر کیف الکترونیک پول» فعالیت نماید. در این «دستورالعمل»، «راهبر کیف الکترونیک پول» اختصاراً «راهبر» نامیده می‌شود. چنانچه شخص حقوقی مذکور با بیش از یک «بانک عامل» قرارداد منعقد نماید در هر بانک «راهبر» مستقل تلقی می‌گردد.
- 9-1- کیف الکترونیک پول: ابزاری است که توسط «بانک» صادر می‌شود و امکان پرداخت وجه از دارنده به پذیرنده آن را فراهم می‌سازد. در این «دستورالعمل»، «کیف الکترونیک پول» اختصاراً «کیف» نامیده می‌شود. «بانک» می‌تواند «کیف» را از طریق «راهبر» صادر نماید.
- 10-1- انواع «کیف»:

به لحاظ برقراری ارتباط فنی «کیف الکترونیک پول» با «راهبر»، «کیف» به دو صورت تعریف می‌گردد:

- 1-10-1. کیف برون خط (E-purse): ابزاری است که اطلاعات ارزش ریالی موجودی دارنده ابزار را ذخیره می‌نماید. برای دارنده آن امکان انجام تراکنش بدون نیاز به ارتباط برخط با «راهبر» را فراهم می‌کند.
- 2-10-1. کیف برخط: ابزاری است که اطلاعات شناسه «کیف» را نگهداری می‌نماید. دارنده آن برای انجام تراکنش نیازمند برقراری ارتباط برخط با «راهبر» است. انجام تراکنش بدون ارتباط با «شبکه الکترونیکی پرداخت کشور» امکان پذیر است.
- 11-1- کیف فراگیر^۱: ابزاری است که توسط یک شخص حقیقی/حقوقی صادر شده و توسط شخص حقیقی/حقوقی دیگری (غیر از صادرکننده آن) پذیرش می‌شود.
- 12-1- کیف غیرفراگیر(حلقه بسته)^۲: ابزاری است که توسط یک شخص حقیقی/حقوقی صادر شده و توسط صادرکننده آن نیز پذیرش می‌شود. به بیان دیگر صادرکننده و پذیرنده این ابزار یکسان هستند. این نوع کیف صرفاً در حوزه فعالیت آن شخص قابل استفاده است.
- 13-1- کیف تجاری: ابزاری است که پس از انعقاد قرار داد با «راهبر» در اختیار پذیرنده/دارنده آن قرار گرفته و امکان دریافت وجوه ناشی از فروش خدمات یا کالای خود را در اختیار وی قرار می‌دهد.
- 14-1- کیف شخصی: ابزاری است که پس از پذیرش شرایط «راهبر» و احراز هویت در اختیار شخص حقیقی قرار گرفته و با استفاده از آن امکان دریافت خدمات تعیین شده در این «دستورالعمل» امکان پذیر خواهد بود.
- 15-1- دارنده کیف شخصی: شخص حقیقی است که به واسطه پذیرش شرایط مشخص شده توسط «راهبر» و با استفاده «کیف» خود، اقدام به خرید کالا یا خدمات از «پذیرنده کیف» می‌نماید.
- 16-1- پذیرنده کیف (دارنده کیف تجاری): شخص حقیقی/حقوقی است که به واسطه انعقاد قرارداد با «راهبر»، مبلغ حاصل از فروش کالا یا خدمت خود را از «دارنده کیف شخصی» دریافت و در «کیف تجاری» خود ذخیره می‌نماید.
- 17-1- بانک عامل: «بانک» طرف قرارداد «راهبر» و مالک حساب واسط می‌باشد.
- 18-1- حساب واسط: حسابی است متعلق به «بانک عامل» که در آن وجوه ریالی «دارنده کیف شخصی» و وجوه ریالی «دارنده کیف تجاری» نگهداری می‌شود. حساب مذکور جهت پشتیبانی و اجرای کلیه تراکنش‌های کیف پول مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- 19-1- تراکنش شارژ: به فرایند انتقال مبلغ از حساب یا کارت دارنده «کیف شخصی» نزد «موسسه اعتباری» به «حساب واسط» اطلاق می‌گردد.

¹ Open System

² Closed Loop

20-1- تراکنش دِشارژ: فرایند انتقال موجودی «کیف» به حساب بانکی دارنده آن نزد «موسسه اعتباری» است، که تمام یا بخشی از مانده موجودی آن را به حساب بانکی دارنده «کیف» منتقل می‌شود. «دِشارژ» به سه صورت امکان پذیر است:

1-20-1 تراکنش دِشارژ» موردی «کیف شخصی»: به درخواست «دارنده کیف شخصی» و از طریق سامانه های مجاز بانکی/بین بانکی صورت می‌پذیرد و موجودی «کیف» و موجودی متناظر در «حساب واسط» را کاهش می‌دهد.

2-20-1 تراکنش دِشارژ» موردی «کیف تجاری»: به درخواست «دارنده کیف تجاری» و صرفاً از طریق سامانه های مجاز بین بانکی صورت می‌پذیرد و موجودی «کیف» و موجودی متناظر در «حساب واسط» را کاهش می‌دهد.

3-20-1 تراکنش دِشارژ» کامل «کیف تجاری»: فرایند انتقال موجودی «کیف تجاری» به حساب بانکی نزد «موسسه اعتباری» است که به صورت خودکار، در برنامه زمانی توافق شده با «پذیرنده کیف» و صرفاً از طریق سامانه های مجاز بین بانکی تمام مانده موجودی «کیف تجاری» را به حساب دارنده آن نزد «بانک عامل» منتقل نموده و موجودی «کیف تجاری» و موجودی متناظر در «حساب واسط» را کاهش می‌دهد.

21-1- تراکنش «شارژ نقدی»¹: فرایند انتقال وجه نقد به «کیف شخصی» توسط «بانک عامل» است که متناظراً موجودی «حساب واسط» نزد «موسسه اعتباری»، معادل وجه نقد واریز شده، افزایش می‌یابد.

22-1- تراکنش «دِشارژ نقدی»²: فرایند دریافت موجودی «کیف شخصی» به صورت نقد توسط «بانک عامل» می‌باشد، که متناظراً موجودی «حساب واسط» نزد «موسسه اعتباری»، معادل وجه نقد دریافت شده، کاهش می‌یابد.

23-1- تراکنش بیرون شبکه: به تراکنشی اطلاق می‌گردد که «راهبر» مربوط به «دارنده کیف شخصی» و «راهبر» پذیرنده آن متفاوت می‌باشد و لذا تراکنش در خارج از شبکه یک «راهبر» و از طریق «سامانه‌های ملی پرداخت» انجام می‌شود.

24-1- تراکنش درون شبکه: به تراکنشی اطلاق می‌گردد که «راهبر» مربوط به «دارنده کیف شخصی» و «راهبر» پذیرنده آن یکسان باشند و لذا تراکنش در داخل شبکه یک «راهبر» انجام می‌شود.

¹ Cash In

² Cash Out

25-1- تراکنش خرید : تراکنشی است که طی آن مبلغ کالا/ خدمات از «کیف شخصی» دارنده به «کیف تجاری» پذیرنده منتقل می‌شود.

26-1- تراکنش «کیف به کیف»: تراکنشی است که طی آن مبلغ مورد نظر از «کیف شخصی» فردی به «کیف شخصی» فرد دیگر منتقل می‌شود. انجام این تراکنش با مبدا/مقصد «کیف تجاری» میسر نیست.

27-1- «راهبر» تعامل پذیر: به یک «راهبر» مستقل اطلاق می‌گردد که در ضوابط معین و توافق شده با سایر «راهبر»ها و مطابق با الزامات مندرج در این «دستورالعمل»، «تراکنش بیرون شبکه» را انجام می‌دهند.

28-1- شاخص ریزپرداخت: شاخص ریزپرداخت حداکثر معادل سقف برداشت وجه بین بانکی از دستگاه های خود پرداز است. در صورت لزوم این شاخص توسط «اداره نظام‌های پرداخت» بروز رسانی می‌گردد.

29-1- شرکت ارایه دهنده خدمات پرداخت: به شرکت‌های مجاز به فعالیت در «شبکه الکترونیکی پرداخت کشور» اطلاق می‌گردد.

30-1- نهاد ناظر: «بانک مرکزی» و یا شخص یا نهادی که توسط وی تعیین شده است.

31-1- سامانه جامع دارندگان/پذیرندگان: سامانه ای که «نهاد ناظر» به منظور ثبت و نگهداری اطلاعات «دارندگان کیف شخصی و تجاری» و نیز دریافت تراکنش های روزانه ؛ گزارش دوره ای از «بانک عامل» و «راهبر» و نیز تبادل پیام بر اساس ضوابط مندرج در این «دستورالعمل» تهیه نموده است.

32-1- شناسه مرجع تراکنش: به ازای هر نوع تراکنش انجام شده در بستر «کیف الکترونیک پول»، یک شماره شناسه منحصر به فرد تولید می‌گردد. این شناسه در هر روز کاری منحصر به فرد بوده و توسط آغاز کننده تراکنش تولید می‌شود.

33-1- تراکنش برگشت از خرید¹: به بازگشت تمام یا بخشی از وجه دریافتی از یک خرید انجام شده توسط «پذیرنده کیف»، به «کیف شخصی» خریدار، اطلاق می‌گردد.

فصل سوم : شرایط عمومی راهبری

ماده 2: لازم است «بانک» امکانپذیر بودن ارائه خدمت به راهبران «کیف پول» در قالب «بانک عامل» را از «بانک مرکزی» را استعلام نماید.

ماده 3: لازم است متقاضی راهبری در قالب شرکت تجاری در جمهوری اسلامی ایران به ثبت رسیده باشد و حداقل سرمایه ثبتی مورد نیاز جهت شروع فعالیت در قالب شرکت «راهبر» 50 میلیارد ریال می‌باشد.

¹ Refund

ماده 4: حداکثر مانده موجودی «حساب واسط» نباید از سه برابر سرمایه ثبتي «راهبر» بیشتر باشد.

ماده 5: در صورت افزایش مانده «حساب واسط» به بیش از سه برابر سرمایه ثبتي و حداکثر تا سقف شش برابر سرمایه ثبتي، «بانک عامل» می‌تواند از «راهبر» وثایق نقد شونده کافی اخذ نماید.

ماده 6: هیچ‌یک از اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل «راهبر» نباید دارای سوءسابقه در نظام قضائي جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده 7: اعضا هیات مدیره و مدیرعامل «راهبر» نمی‌توانند در سایر شرکت‌های راهبر عضو هیات مدیره یا مدیر عامل باشند.

ماده 8: هیچ‌یک از اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل «راهبر» نباید دارای بدهی معوق بانکی، بدهکار مالیاتی، سوء سابقه چک برگشتی باشند.

ماده 9: «راهبر» در چارچوب این دستورالعمل مجاز به انعقاد قرارداد با حداکثر سه «بانک عامل» است.

فصل چهارم : صدور «کیف» و چارچوب تراکنش «شارژ» و «دشارژ»

ماده 10: «بانک عامل» و «راهبر» در چارچوب تعاریف این «دستورالعمل» ملزم به رعایت کلیه مواد مربوط به عملیات صدور و انجام تراکنش‌های «شارژ» و «دشارژ» می‌باشند.

ماده 11: صدور «کیف» و انجام هرگونه پرداخت و پذیرش مبتنی بر آن بر اساس توافق «راهبر» با «بانک عامل» و براساس ضوابط این «دستورالعمل» مجاز است.

▪ **تبصره :** صدور/صدور مجدد «کیف» مستلزم اخذ حداقل کارمزدی معادل صدور کارت مجازی از دارنده «کیف» است.

ماده 12: «شارژ کیف شخصی» صرفاً پس از صدور آن امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده 13: سقف مبلغ قابل «شارژ» روزانه «کیف شخصی» معادل حداکثر موجودی آن است. این سقف در تمام سطوح احراز هویت مندرج در ماده (39) اعمال می‌شود.

ماده 14: انجام عملیات «شارژ» و «دشارژ» مربوط به «کیف شخصی» می‌تواند از طریق «سامانه‌های ملی پرداخت» و یا از طریق سامانه‌های بانکی انجام شود.

▪ تبصره: «بانک عامل» موظف است ریز تراکنش‌های «شارژ» و «دشارژ» مربوط به «کیف شخصی» را نزد خود نگهداری نموده و روزانه به «بانک مرکزی»/«نهاد ناظر» ارایه نماید.

ماده 15: انجام عملیات «شارژ»، «دشارژ» «کیف شخصی» مجاز است.

▪ تبصره: «شارژ نقدی» و «دشارژ نقدی» برای «کیف شخصی» حداقل شش ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل و با اعلام بانک مرکزی میسر خواهد بود.

ماده 16: انجام عملیات «دشارژ» مربوط به «کیف تجاری» صرفاً از طریق «سامانه‌های ملی پرداخت» قابل انجام است.

ماده 17: در عملیات «دشارژ» مربوط به «کیف شخصی»، پس از برداشت وجه از «حساب واسط»، مبلغ «دشارژ» صرفاً به حساب بانکی مبدأ «شارژ» مربوط به «کیف» و یا حساب‌های بانکی متعلق به دارنده «کیف» قابل واریز است.

ماده 18: دریافت وجوه نگهداری شده در «کیف تجاری» توسط پذیرنده صرفاً از طریق «دشارژ» امکان‌پذیر است.

ماده 19: انتقال وجه از «کیف تجاری» به «کیف شخصی» صرفاً برای «تراکنش برگشت از خرید» مجاز است.

▪ تبصره: ثبت و نگهداری «شناسه مرجع تراکنش» خرید در اقلام اطلاعاتی «تراکنش برگشت از خرید» الزامی است.

ماده 20: «کیف تجاری» قابلیت «شارژ» ندارد.

ماده 21: انجام تراکنش «کیف به کیف» و «خرید» بین دو «راهبر تعامل‌پذیر» مجاز است.

فصل پنجم: الزامات و تعهدات «راهبر»

ماده 22: «راهبر» غیر بانکی به هیچ عنوان حق مبادرت به انجام فعالیت‌های بانکی و اعتباری را ندارد. مصادیق عملیات بانکی و اعتباری مطابق با قوانین موضوعه نظیر قانون عملیات بانکداری بدون ربا و مصوبات شورای پول و اعتبار تعیین می‌شود.

ماده 23: «بانک عامل» و «راهبر» موظف به رعایت کلیه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های صادره و قبول اصلاحات و تغییرات آتی این مقررات که توسط «بانک مرکزی» اعلام می‌گردد، می‌باشند و مکلفند عملیات خود را با دستورالعمل‌های صادره تطبیق دهند.

ماده 24: «بانک عامل» و «راهبر» در انجام کلیه تراکنش‌های این دستورالعمل موظف به رعایت قوانین مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم مطابق با قوانین جاری جمهوری اسلامی ایران می‌باشند.

ماده 25: خدمات «راهبر» مشمول فعالیت‌های مجاز در چارچوب قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است.

ماده 26: «بانک عامل» موظف به انجام نظارت ساختاریافته و هوشمند بر عملکرد «راهبر» در راستای صیانت از حقوق دارندگان و پذیرندگان «کیف» می‌باشد.

ماده 27: «راهبر» موظف است شرایط و تمهیدات لازم برای انجام فرایند نظارت را در اختیار «بانک عامل» طرف قرارداد خود قرار دهد.

ماده 28: «بانک عامل» موظف است نسبت به تهیه و نگهداری گزارشات نظارتی اقدام نماید. در صورت نیاز مکلف به ارائه گزارشات مذکور به «بانک مرکزی»/ «نهاد ناظر» است.

ماده 29: «بانک عامل» و «راهبر» موظفند در چارچوب دستورالعمل‌های ابلاغی «بانک مرکزی» نسبت به نظارت بر عملکرد پذیرندگان و دارندگان «کیف» خود اقدام نمایند.

ماده 30: «بانک عامل» و «راهبر» موظف به ثبت و حفظ تراکنش‌های پذیرندگان و دارندگان «کیف» بر اساس آیین‌نامه مدت و طرز نگهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر موسسات اعتباری مصوب مورخ 1395/03/11 شورای پول و اعتبار می‌باشند.

ماده 31: «بانک عامل» و «راهبر» موظفند کارمزدهای دریافتی از دارندگان و پذیرندگان «کیف» خود را به صورت مشخص به ایشان اطلاع‌رسانی نمایند.

ماده 32: نظارت «بانک عامل» نافی نظارت «بانک مرکزی» و «نهاد ناظر» نبوده و ایشان در هر زمان می‌تواند رسماً نسبت به بازرسی از «بانک عامل» و «راهبر» اقدام نماید.

ماده 33: «بانک عامل» موظف به حصول اطمینان از نگهداری مبالغ مرتبط با کلیه تراکنش‌های «کیف» صرفاً در «حساب واسط» و عدم استفاده از هر حساب دیگری برای کارسازی تراکنش‌های «کیف» می‌باشد.

تبصره: به مانده موجودی «کیف» هیچ سودی تعلق نمی‌گیرد.

ماده 34: در صورت خاتمه یافتن فعالیت «راهبر»، «بانک عامل» موظف است نسبت به بازگشت پول به «دارنده کیف شخصی» و «دارنده کیف تجاری» اقدام نماید.

ماده 35: «راهبر» در چارچوب توافق با «بانک عامل» می‌تواند مدل کسب‌وکاری با پذیرندگان و دارندگان «کیف» را تعیین نموده و بر مبنای آن قرارداد خود با ایشان را منعقد نماید. دریافت هرگونه کارمزد بر مبنای قرارداد منعقد شده میسر خواهد بود.

ماده 36: «راهبر» می‌تواند نسبت به انعقاد قرارداد با «شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت»، به منظور بهره‌مندی از شبکه پذیرش ایشان با رعایت تمامی ضوابط پذیرندگی شبکه پرداخت کشور اقدام نماید. در قرارداد منعقد «راهبر» پذیرنده «شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت» می‌باشد.

ماده 37: «راهبر» موظف است به منظور انجام «تراکنش بیرون شبکه» تمهیدات لازم برای انجام تراکنش با «راهبر» تعامل‌پذیر» را طبق ضوابط مندرج در این «دستورالعمل» فراهم نماید.

تبصره: انجام این بند شش ماه پس از ابلاغ سند لازم الاجراست. در راستای تقویت ابزارهای پرداخت خرد و ایجاد فضای رقابت منصفانه، ساز و کار اجرایی تعامل‌پذیری ابلاغ خواهد شد.

ماده 38: «راهبر» و «بانک عامل» نمی‌توانند تحت هیچ شرایطی تا قبل از دریافت وجه در «حساب واسط» مانده «کیف» را افزایش دهند.

ماده 39: «راهبر» پس از اخذ موافقت «بانک عامل»، موظف است با توجه به سطوح شناسایی مشتری، سقف‌های مبلغی و تعدادی را برای «کیف شخصی» صادر شده به شرح زیر اعمال نماید.

سطح اول: مشتری با انطباق اطلاعات هویتی و شماره تلفن همراه شناسایی و احراز هویت می‌شود. حداکثر موجودی «کیف شخصی» این مشتری و حداکثر مبلغ هر تراکنش برابر با «شاخص ریز پرداخت» و کل گردش فصلی وی، پنج برابر شاخص مذکور است.

سطح دوم: مشتری با انطباق اطلاعات هویتی، شماره کارت/حساب و شماره تلفن همراه شناسایی و احراز هویت می‌شود. حداکثر موجودی «کیف شخصی» پنج برابر «شاخص ریز پرداخت» است. حداکثر مبلغ هر تراکنش برابر با «شاخص ریز پرداخت» است.

سطح سوم: مشتریان سطح دو می‌توانند پس از یک سال فعالیت سالم و بدون هیچ رفتار مشکوک¹، عدم حضور در لیست سیاه «بانک مرکزی»/«نهاد ناظر» و عدم منع قضایی و حقوقی از دریافت این خدمات، به این سطح منتقل شوند. حداکثر موجودی «کیف شخصی» این دسته از مشتریان پانزده برابر «شاخص ریز پرداخت» است. حداکثر مبلغ هر تراکنش برابر «شاخص ریز پرداخت» است.

▪ **تبصره 1:** «بانک عامل» و «راهبر» موظفند از صحت و انطباق اطلاعات ارائه شده برای مشتریان سطوح اول و دوم اطمینان حاصل نمایند.

¹ برای ارائه خدمت به این دسته از مشتریان لازم است «بانک» نسبت به راهاندازی سامانه شناسایی رفتارهای مشکوک و متقلبانه منطبق با استانداردها و دستورالعمل‌های «بانک مرکزی» اقدام نماید.

▪ تبصره 2: «راهبر» مکلف به صدور و نگهداری صرفاً یک «کیف شخصی» برای هر شخص حقیقی است. حداکثر تعداد «کیف شخصی» برای هر شخص حقیقی در سطح یک و دو پنج عدد تعیین می گردد مشروط بر اینکه حداکثر موجودی تمامی کیف پول های وی بیش از ده میلیون ریال نباشد.

▪ تبصره 3: «بانک عامل» موظف است سقف موجودی «کیف» را برای هر شخص حقیقی اعمال نماید.

▪ تبصره 4: کلیه مسئولیت های شناسایی سطوح مشتری و حصول اطمینان از صحت عملکرد راهبر بر عهده بانک عامل است.

ماده 40: مانده موجودی «حساب واسط» باید قابلیت نگاشت به مانده «کیف» ها را داشته و مجموع مبالغ موجود در «کیف» ها و مانده «حساب واسط» همواره باید یکسان باشد. نگاشت مزبور باید در هر لحظه صحیح و واقعی باشد.

ماده 41: «راهبر» موظف است سیاهه «تراکنش درون شبکه» و «تراکنش بیرون شبکه» را با تمامی جزییات به صورت صحیح و واقعی ثبت و نگهداری نماید.

ماده 42: «بانک عامل» موظف به پذیرش مسئولیت و رفع مغایرت تراکنش های «کیف» خود است.

ماده 43: «بانک عامل» موظف است سامانه های شناسایی رفتار مشکوک و متقلبانه را راه اندازی نمایند و کلیه فرایندها و شیوه های شناسایی رفتارهای مشکوک باید مکتوب شده و نتایج حاصل ثبت و نگهداری شوند.

ماده 44: «راهبر» موظف است پیش از صدور «کیف» اطلاعات دارنده شامل شماره ملی، شناسه «کیف»، شماره تلفن همراه، سطح شناسایی، حداکثر موجودی و شماره حساب در صورت کاربرد را در «سامانه جامع دارندگان/پذیرندگان» ثبت و پس از اخذ تایید نسبت به صدور آن اقدام نماید.

▪ تبصره 1: شناسه «کیف» شناسه ای بیست و شش رقمی است که با استفاده از ارقام اطلاعاتی شماره اختصاصی بانک (شش رقم)، ارقام رزرو (چهار رقم)، شماره اختصاصی «راهبر» (سه رقم) و سریال (سیزده رقم)

▪ تبصره 2: اجرای سالیانه شناسایی «دارنده کیف شخصی/تجاری» و احراز صلاحیت و هویت وی برای برقراری خدمت در قالب صدور مجدد «کیف» ضروری است.

ماده 45: مسئولیت حقوقی اقدامات «راهبر»، پوشش ریسک ناشی از عملکرد وی متضامناً برعهده «بانک عامل» و «راهبر» است.

ماده 46: آغاز فعالیت «راهبر» صرفاً پس از انعقاد قرارداد با «بانک عامل» امکان پذیر است.

ماده 47: در قرارداد فی مابین «بانک عامل» و «راهبر»، «بانک عامل» موظف است علاوه بر احراز هویت و اهلیت «راهبر»، پوشش ریسک ناشی از فعالیت «راهبر» به عنوان یکی از ارایه دهندگان خدمات پرداخت در شبکه بانکی کشور و تطبیق فعالیت آن با قوانین و مقررات را تضمین نماید.

ماده 48: «بانک عامل» موظف است مستندات حقوقی، تجاری و فنی را از «راهبر» دریافت نموده و نسبت به راستی‌آزمایی آن اقدام و از صحت آن اطمینان حاصل نماید.

ماده 49: «بانک عامل» موظف است اطمینان حاصل نماید که «راهبر» در چارچوب مقررات این «دستورالعمل» اقدامات لازم برای احراز هویت مشتریان را به عمل آورد.

ماده 50: «بانک عامل» موظف است فهرست راهبران مجاز را در تارگه خود منتشر نماید.

ماده 51: «راهبر» موظف است فرایند مستند و مورد تایید «بانک عامل» برای شناسایی و احراز صلاحیت و اهلیت تجاری پذیرنده را تهیه نموده و مطابق آن نسبت به انعقاد قرار داد با پذیرنده اقدام نماید.

ماده 52: «راهبر» موظف است ضمن ثبت شناسه دارنده و پذیرنده در «سامانه جامع دارندگان/پذیرندگان» اطلاعات دریافتی از دارنده و پذیرنده «کیف» را به همراه سایر توافقات صورت پذیرفته در قرارداد فی مابین را به همراه حداقل اطلاعات زیر به «بانک عامل» ارائه نماید:

* اطلاعات هویتی دارنده «کیف شخصی»؛

* اطلاعات هویتی پذیرنده «کیف تجاری»؛

* مشخصات حساب بانکی دارنده و پذیرنده «کیف»؛

* نوع و زمینه فعالیت شامل کدصنف (MCC) و کد تکمیلی صنف پذیرنده «کیف تجاری»؛

* مشخصات مجوزهای کسب و کار پذیرنده «کیف»؛

* اطلاعات مربوط به توافقات صورت گرفته میان «راهبر» و پذیرنده «کیف» وفق قرارداد فی مابین در چارچوب ضوابط و مقررات.

ماده 53: پذیرنده «کیف» می‌تواند با بیش از یک «راهبر» قرارداد منعقد نماید.

ماده 54: «راهبر» موظف است اطمینان حاصل نماید طی حداکثر 72 ساعت، حداقل یک‌بار عملیات «دشارژ» کامل «کیف تجاری» انجام شود.

ماده 55: برای انجام «دشارژ» موردی «راهبر» می‌تواند حسب توافق با دارنده «کیف» و به درخواست وی عملیات «دشارژ» را انجام دهد.

ماده 56: برای انجام عملیات «دشارژ»، «راهبر» موظف است اطلاعات مربوط به دارنده «کیف» (شامل شناسه «کیف»، شماره شبا، اصل مبلغ و کارمزد) را به همراه سایر اطلاعات مورد نیاز را به «بانک عامل» اعلام نماید.

ماده 57: «راهبر» می تواند کارمزدهای ناشی از ارایه خدمات خود را در «کیف تجاری» مختص این موضوع نگهداری نماید.

▪ **تبصره:** «بانک عامل» موظف است مانده موجودی «کیف تجاری» مذکور را در پایان هر روز «دشارژ» نماید.

ماده 58: در صورت درخواست خرید دارنده «کیف» از پذیرنده خارج از «راهبر» خود یا درخواست «کیف به کیف» دارنده به مقصد «کیف شخصی» دریافت کننده خارج از «راهبر» خود، «راهبر» دارنده «کیف» پس از اخذ شناسه پذیرنده/ «کیف شخصی» مقصد به یکی از دو روش زیر اقدام می نماید:

1- «راهبر» دارنده «کیف» با ایجاد یک تراکنش کارت به کارت با استفاده از کارت مجازی متصل به «حساب واسط» و پس از کسر مبلغ از مانده «کیف» دارنده، از طریق درگاه «بانک عامل» خود و با مقصد کارت مجازی متصل به «حساب واسط» «راهبر» پذیرنده/ «کیف شخصی» مقصد؛ نسبت به انتقال وجه شناسه دار اقدام می نماید.

2- «راهبر» دارنده «کیف» پس از کسر مبلغ از مانده «کیف» دارنده از طریق «بانک عامل» خود و با استفاده از «سامانه های ملی پرداخت» اقدام به انتقال وجه شناسه دار به «حساب واسط» مرتبط با «راهبر» پذیرنده/ «کیف شخصی» مقصد می نماید.

ماده 59: در صورت درخواست انجام «تراکنش برگشت از خرید» توسط پذیرنده به مقصد «کیف شخصی» خارج از «راهبر» خود، «راهبر» دارنده «کیف تجاری» پس از اخذ شناسه «کیف شخصی» مقصد به یکی از دو روش زیر اقدام می نماید:

1- «راهبر» دارنده «کیف تجاری» با ایجاد یک تراکنش کارت به کارت با استفاده از کارت مجازی متصل به «حساب واسط» و پس از کسر مبلغ از مانده «کیف تجاری»، از طریق درگاه «بانک عامل» خود و با مقصد کارت مجازی متصل به «حساب واسط» «راهبر» «کیف شخصی» مقصد؛ نسبت به انتقال وجه شناسه دار اقدام می نماید.

2- «راهبر» دارنده «کیف تجاری» پس از کسر مبلغ از مانده «کیف تجاری» از طریق «بانک عامل» خود و سامانه پایا اقدام به انتقال وجه شناسه دار به «حساب واسط» مرتبط با «راهبر» «کیف شخصی» مقصد می نماید.

ماده 60: «بانک عامل» مبدأ¹ موظف است از طریق «سامانه جامع دارندگان/پذیرندگان» اعلامیه برداشت وجه از «کیف» و شناسه ذینفع را به اطلاع «بانک عامل» مقصد² برساند.

ماده 61: «بانک عامل» مقصد موظف است پس از وصول تاییدیه دریافت وجه مراتب را از طریق «سامانه جامع دارندگان/پذیرندگان» به اطلاع بانک مبدأ برساند.

ماده 62: «راهبر» دریافت کننده وجه موظف است بلافاصله پس از دریافت وجه در «حساب واسط» نسبت به واریز مبلغ به «کیف» اقدام نماید.

▪ تبصره: واریز وجه به «کیف» قبل از دریافت وجه در «حساب واسط» مجاز نیست.

ماده 63: افزایش سقف مانده موجودی «کیف پول» و کارمزدهای تعیین شده در این دستورالعمل به صورت سالیانه با شاخص های تورم اعلامی بانک مرکزی امکان پذیر است.

ماده 64: «راهبر» و «بانک عامل» موظف به فعالیت در چارچوب قوانین جمهوری اسلامی ایران و رعایت الزامات و دستورالعمل های وضع شده توسط «بانک مرکزی» بوده و در صورت تخطی از این قوانین و مقررات، مطابق با آئین نامه های انضباطی متناظر با آن برخورد خواهد شد.

این «دستورالعمل» در 64 ماده و 14 تبصره در تاریخ به تصویب هیات عامل «بانک مرکزی» رسید.

پیوست 1:

جدول 1- سقف های کیف الکترونیکی پول مرتبط با هر سطح کاربر شناسایی شده (خلاصه مواد 13 و 39)

سطح اول	شرایط احراز	✓ اطلاعات هویتی ✓ شماره تلفن همراه
	حداکثر مبلغ هر تراکنش	شاخص ریز پرداخت
	حداکثر مانده کیف پول	شاخص ریز پرداخت
	تعداد کیف پول صادره هر راهبر	1
	حداکثر مبلغ شارژ روزانه	شاخص ریز پرداخت
	کل گردش فصلی	5 برابر شاخص ریز پرداخت

¹ بانک عاملی است که راهبر آن اقدام به آغاز یک تراکنش بیرون شبکه نموده است.

² بانک عاملی است که راهبر آن پذیرنده یک تراکنش بیرون شبکه است.

سطح دوم	شرایط احراز	✓ شرایط سطح اول ✓ شماره همراه مشتری ✓ شماره کارت / حساب هم نام مشتری
	حداکثر مبلغ هر تراکنش	شاخص ریز پرداخت
	حداکثر مانده کیف پول	5 برابر شاخص ریز پرداخت
	تعداد کیف پول صادره هر راهبر	1
	حداکثر مبلغ شارژ روزانه	برابر با حداکثر مانده کیف پول
	کل گردش فصلی	-
سطح سوم	شرایط احراز	✓ شرایط سطح دوم ✓ یک سال فعالیت سالم و بدون هیچ رفتار مشکوک ✓ عدم حضور در لیست سیاه «بانک مرکزی»/«نهاد ناظر» ✓ عدم منع قضایی و حقوقی از دریافت خدمات کیف پول
	حداکثر مبلغ هر تراکنش	2 برابر شاخص ریز پرداخت
	حداکثر مانده کیف پول	15 برابر شاخص ریز پرداخت
	تعداد کیف پول صادره هر راهبر	1
	حداکثر مبلغ شارژ روزانه	برابر حداکثر مانده کیف پول
	کل گردش فصلی	-

جدول 2- تراکنش‌های مجاز برای انواع کیف الکترونیکی پول

ابزار مقصد				نوع تراکنش	ابزار مبدا
وجه نقد	حساب دارنده کیف	کیف پول تجاری	کیف پول شخصی		
NA	NA	✗	مجاز	تراکنش کیف به کیف	کیف پول شخصی
NA	NA	✗	مجاز	تراکنش کیف به کیف تعامل پذیر	
NA	NA	مجاز	✗	تراکنش خرید	

NA	NA	×	×	تراکنش برگشت خرید	
NA	مجاز	×	×	تراکنش دِشارژ	
مجاز (متعاقب اعلام بانک مرکزی)	NA	NA	NA	تراکنش دِشارژ نقدی	
NA	NA	×	×	تراکنش کیف به کیف	کیف پول تجاری
NA	NA	×	×	تراکنش کیف به کیف تعامل پذیر	
NA	NA	×	×	تراکنش خرید	
NA	NA	×	مجاز	تراکنش برگشت خرید	
NA	مجاز	×	×	تراکنش دِشارژ	
×	NA	×	×	تراکنش دِشارژ نقدی	
NA	NA	×	مجاز	تراکنش شارژ	
NA	NA	×	مجاز (متعاقب اعلام بانک مرکزی)	تراکنش شارژ نقدی	حساب دارنده کیف
NA	NA	×	مجاز (متعاقب اعلام بانک مرکزی)	تراکنش شارژ نقدی	وجه نقد